

virki og harafturat stendur føroyingum í boði at fáa alla ta vitan, sum teir ynskja frá eitt nú einum granskingarstovni sum Nordvestjysk Folkesenter for Vedvarende Energi.

Preben Maegaard hevði fleiri fundir við Bjarna Joensen í Vágum, meðan hann var í Føroyum. Hann sigur soleiðis um henda føroyska idnaðarmannin: — Eg eri fegin um, at tit hava slik fólk sum Bjarna Joensen, hann er sera dugnaligur maður, positivur og hevur eitt sera gott arbeiðspláss. Eg haldi tit eiga at stuðla honum í royndini at fáa gongd á framleiðslu av føroyskum vindmyllum. Vit í Thy vilja gera alt, vit eru ment, fyrri at hjálpa, sigur Preben Maegaard.

Fólkarsla

Vit spurdu Preben Maegaard, hvat tað er, sum ger, at so trupult er at koma í gongd við framleiðslu av vindmyllum og nýtslu av vindorku.

— Hatta er ein góður og spennandi spurningur. Eg haldi tað er rætt, at tit í Føroyum fáa eina »fólkadebatt« um júst hetta málið. Slikt kjak hava vit havt í Danmark. At vit eru komnir so langt í Danmark á vindmylluøkinum kemst av, at vit hava havt so sterkar orkurørslur millum fólk, sum hava sagt, at tað má vera loyvt at seta upp vindmyllur.

Tað kann ikki vera rætt, at ávis orkumonopol sleppa at forða einum annars náttúrligum utviklingi. Tað kann heldur ikki vera rætt at verja eitt orkumonopol fyrri einhvønn pris. Har nýggir orkuhættir eru biligari og betri, har teir kunnu geva arbeiði, hava við sær at vit fáa eitt betri umhvøvi og har samfelagið sparir valuta, har má tað vera rætt, at einstøk fólk fáa loyvi at taka seg saman og seta upp vindmyllur.

Elverkini størsta forðanin

Preben Maegaard sigur viðari, at elverkini alla staðni í verðini hava verið sera negativ móti vindorku. Tað er m.a. tí, at tey miða imóti at hava stórar eindir, og tað hevur so júst verið ein tendensur í Europa innan orkuframleiðslu at satsa uppá størri eindir og sentralisering. Nú nýggjur teknikkur hevur vist á aðrar og betri møguleikar, sum eisini hava við sær desentralisering av orkuframleiðslu, so ber ikki til at lata eyguni aftur fyrri tí.

Preben Maegaard heldur, at tað hevur nógv at siga fyrri úrslitið, at elverkini eru positiv og vilja innsiggja, at okkurt skal gerast. Elverkini í Danmark hava tó ongantíð trúð uppá vindorku og hevur tað so eisini seinkað utviklinginum. Men nú er so vend komin í, og í dag er vind-

mylnuframleiðsla ein idnaður, sum gevur arbeiði til nógv fólk og gevur landinum stórar útflutningsmøguleikar. Afturat hesum eru danir so eisini farnir undir at seta upp vindmyllur fyrri at nøkta orkutørvin. Í dag eru fleiri túsund slikar vindmyllur at siggja um alt Danmark, og tað koma 500 nýggjar afturat hvørt ár. Hesar koyra væl bæði tekniskt og økonomiskt.

Loyvi til privata elframleiðslu

Preben Maegaard visir í hesum sambandi til gongdina í øðrum londum, eitt nú USA. Har var tað fyrrverandi forsetin Carter, sum gjørdi tað møgult hjá fólkum at gera iløgur í vindmyllur fyrri á tann hátt at gera landið minni bundið av innfluttu oljuni og fyrri at fáa gongd á utviklingin innan vindmyllur. Hesum steðgaði Reagan, tá hann forlovaði seg við stóridnaðinum og kjarnorkuidnaðinum. Kortini eru framvegis statir í USA, sum leggja stóran dent á orkuframleiðslu frá vindmyllum.

Annars hava lond sum Sweitz og Holland lögir, sum siga, at privat hava loyvi at framleiða elorku úr vindinum, um henda orka er biligari enn núverandi elframleiðslan á elverkunum. Tyskland, Grikkaland og eisini Danmark arbeiða fram imóti at fáa líknandi lóggávu og hetta heldur Preben Maegaard verða stórt framstig.

Tryggast, biligast og mest álitandi

Hóast tað framvegis eru orkumonopol, sum siga, at tað er tvælt at arbeiða við vindorku, so kemst ikkiuttan um tann teknologiska utviklingin á hesum økinum, sigur Preben Maegaard og hann heldur fram:

— Vit mugu hyggja frameftir og ikki læsa okkum fóst í vanahugsan og traditionellum loysnum. Vit eru á einum vegamóti, tí tað er ikki fyrr enn nú, at almenningurin sær møguleikarnar í vindorkuni. Vindmyluteknikkurin er vorðin so tryggur, so biligur og so álitandi, at ein skal hugsa seg væl um í framtíðini, at ein ikki bindur sínar iløgur og kapital til tær skeivu loysnirnar.

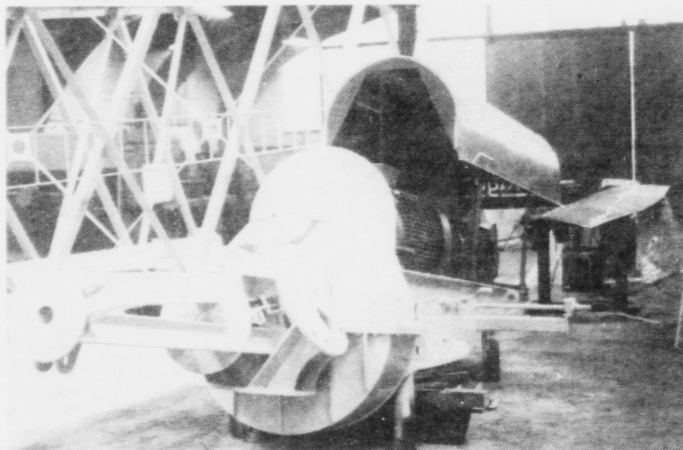
Hvat føroyingum viðvíkur, so mugu tit ansa eftir ikki at binda ov nógvan kapital í vatnorkuverk, tí hetta er nógv dýrari orkuhættur enn t.d. vindorka. Eftir tí, eg havi skilt, so er ein iløga í vatnorkuverk 10 ferðir so dýr sum ein iløga í vindorkuverk, og hetta vil so siga, at tit fara at fáa alt ov dýra orku í nógv, nógv ár. Eg sigi ikki, at tit skulu siga antin ella. Tí skulu sjálvandi hava bæði vatnorku- og vindorkuverk. Men

Tað er dýrt at gera iløgur í vatnorku — helst upp imóti 10 ferðir dýrari fyrri framleiddan kWh enn um talan var um vindorku, sigur Preben Maegaard

nú vóni eg bara ikki, at orkumonopolini koma møguleikarnar, sum liggja í vindorkuni, longu í fæðingini. Tvørturímóti eiga tit at taka vindorkuna við inn í myndina, tá tit skulu til at tilrætta-

leggja, hvussu tit best, biligast og tryggast loysa framtíðar orkutørvin, sigur Preben Maegaard, fyristøðumaður á Nordvestjysk Folkesenter for Vedvarende Energi, at enda.

Tað kann ikki vera rætt, at ávis orkumonopol sleppa at forða einum annars náttúrligum utviklingi. Har nýggir orkuhættir eru biligari og betri, har teir hava við sær eitt betri umhvøvi og har samfelagið um somu tíð kann spara valuta, har eiga fólk at hava loyvi at byggja og seta upp vindmyllur, heldur Preben Maegaard

Er tað nakað land í heiminum, sum er vælegnað til orkuframleiðslu frá vindmyllum, so eru tað Føroyar, heldur kendur danskur orkumaður